

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/M.Ç.-00/1 (Özelleştirme)

Karar Sayısı : 00-29/330-186

Karar Tarihi : 03.08.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU.

Üyeler : Mehmet Zeki UZUN, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER.

B- RAPORTÖRLER: Murat ÇETİNKAYA, Ali DEMİRÖZ

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Hüseyinrahmi Sk., No:2, 06680 Çankaya/ANKARA

D- TARAFLAR: - T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- Mopak Kağıt Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kırovası Mevkii, 35170 Kemalpaşa/İZMİR

E- DOSYA KONUSU: Türkiye Seluloz ve Kağıt Sanayi A.Ş. (SEKA)'ye ait Dalaman İşletmesi'nin Mopak Kağıt Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması (varlık satışı yoluyla özelleştirme) işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurumu kayıtlarına 21.10.1999 tarih ve 3466 sayılı ile giren bildirimde, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'yla Türkiye Seluloz ve Kağıt Sanayi A.Ş. (SEKA)'nin özelleştirme kapsamına alındığı ve SEKA'ya ait işletmelerin ayrı ayrı özelleştirmelerinin planlandığından bahisle, konuyla ilgili olarak 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurumu'na yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" doğrultusunda Rekabet Kurulu'nun görüşü talep edilmiştir.

Bunun üzerine, 24.11.1999 tarih ve REK.06.00.00/49 sayılı Mesleki Daire görüşü ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 06.12.1999 tarih ve 6402 sayılı görüşleri alınarak, 21.12.1999 tarih ve 621-395 sayılı karar ile konuyla ilgili Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmuştur. Rekabet Kurulu, dosya konusu Dalaman İşletmesi ile

ilgili olarak, 1998/4 sayılı Tebliğ ile öngörülen pazar payı ve ciro eşiklerinin aşılmaması nedeniyle herhangi bir değerlendirme yapmamıştır.

Ancak, 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurmu'na yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 5 inci maddesi gereği özelleştirme sonucunda tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının %25'i, cirolarının 25 Trilyon TL'yi aşması durumunda ilgili devir işleminin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai devir kararından önce Rekabet Kurulu'nun onayı gerekmektedir

Bu amaçla, Kurum kayıtlarına 01.08.2000 tarih ve 3326 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler uyarınca düzenlenen 02.08.2000 tarih, D2/1/M.Ç.-00/1 sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 03.08.2000 tarih, REK.0.06.00.00/30 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-29 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: SEKA'ya ait Dalaman İşletmesi'nin Mopak Kağıt Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınmasına 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler çerçevesinde izin verilmesinde herhangi bir sakınca olmadığı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: SEKA Dalaman İşletmesi esas olarak yazı tabı kağıtları ve karton üretiminde bulunduğu için değerlendirmeler bu kağıt çeşitlerine göre yapılacaktır. Ancak, bu işletmeye yönelik yapılan değerlendirmelerde Dalaman İşletmesi'nin üretme potansiyeli içinde yer alan selüloz de göz ardı edilmeyecektir.

Coğrafi Pazar: 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Türkiye Cumhuriyeti içerisinde mal ve hizmet piyasalarında rekabetin korunmasını amaçlamaktadır ve değerlendirmelerde yapılabilecek en geniş coğrafi pazar Türkiye Pazarı olmaktadır. Ancak, global bir pazar yapısı sergileyen kağıt-karton sektöründe ülkeler arasındaki ticaret hacmi önemli boyutlara ulaşmaktadır. Türkiye özellikle hammadde olmak üzere önemli miktarda ithalat yapmaktadır ve yurt içindeki şirketler dış rekabetle karşı karşıyadır. Bu nedenle, yapılan değerlendirmelerde bu husus da göz önüne alınacaktır.

2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

SEKA Dalaman İşletmesi, Dalaman/Muğla'da kuruludur ve 1971 yılında işletmeye alınmıştır. İşletmenin kuruluş amacı; yazı tabı kağıdı, çeşitli kartonlar, sülfat selülozu, viskaz selülozu, kolofan ve klor alkali ürünlerinin üretimi ve satışlarıdır. İşletme, 35.000 ton yazı tabı kağıdı, 40.000 ton çeşitli karton ve 12.000 ton viskoz

selülozu üretebilecek kapasiteye sahiptir. Ayrıca, 12.000 ton/yıl kapasiteli klor alkali tesisleri ile 45.000 ton/yıl kapasiteli kuşe tesisleri mevcuttur. Dalaman İşletmesi'nin 1999 yılı net satışları (cirosu) 17.604.654.000.000 TL' dir.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre, Dalaman İşletmesi'nin özelleştirilmesi için yapılan ihalede en yüksek teklifi veren ve devralmayı gerçekleştirecek olan Mopak Kağıt Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Mopak), 1983 yılından beri İzmir Kemalpaşa'da kurulu fabrikasında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Mopak; 1. Hamur extra kaliteli bobin ve ebat ofset baskı kağıtları, okul defterleri, bilgisayar, fotokopi, faks kağıtları, kuşe kağıtlar, otokopili kağıtlar, sıvımalı gıda ambalaj kağıtları, biletlik kaplık kağıtları ile plastik telli dosya, plastik poşet dosya, plastik klasörler ve çeşitli kağıt kırtasiye mamulleri üretmektedir.

Mopak'ın yönetim kurulu üyeleri; Mehmet Ali MOLAY, Güngör YILMAZ ve Ahmet ÇETİNBUDAKLAR olup, Mopak'ın hisselerinin %99.1'i yönetim kurulu başkanı Mehmet Ali MOLAY'a aittir. Mopak'ın 1999 yılı net satışları (cirosu) 14.676.488.000.000 TL'dir. Mopak yazı ve baskı tabı kağıtlarında %8, karton üretiminde ise çok küçük bir pazar payına sahiptir.

Özelleştirme yoluyla gerçekleştirilen devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurumu'na yapılacak ön bildirim ve izin başvurularında takip edilecek usul ve esaslar 1998/4 sayılı Tebliğ ile belirlenmiştir. Dalaman İşletmesi'nin Mopak tarafından devralınması işlemi, tarafların ciroları göz önünde bulundurulduğunda, toplam 32.281.142.000.000 TL ile 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5 inci maddesindeki 25 Trilyon TL'lik ciro eşiğini geçmesi nedeniyle Rekabet Kurulu'nun iznine tabidir.

1998/4 sayılı Tebliğ'in 6 ncı maddesi izin başvurularında takip edilecek usulü düzenlemektedir. İlgili maddede " *Rekabet Kurumu'na izin başvurusu, ihale işleminin sonuçlanmasından sonra ve fakat Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin nihai devir işlemine ilişkin kararından önce, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme Yüksek Kurulu'na sunacağı Özelleştirme Yüksek Kurulu karar taslağında yer alacak her teklif sahibi için bağımsız dosyalar şeklinde yapılır.....*" denilmek suretiyle Özelleştirme Yüksek Kurulu'na sunulacak teklif sahiplerinin her biri için Rekabet Kurulu'nun izninin alınmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Kurumumuza yapılan başvuruda sadece Mopak'a ait teklif ile ilgili bildirimde bulunduğu için değerlendirmeler sadece bu teşebbüs için yapılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya ya da hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşme veya devralmaya taraf olmalarını yasaklamaktadır.

Söz konusu devralma işlemine bu çerçevede bakıldığında tarafların faaliyetlerinin yazı-tabı kağıtları ve karton üretiminde çakıştığı görülmektedir.

Devralma sonucunda, Dalaman işletmesinin mevcut üretimi dikkate alındığında, yazı tabı kağıtlarında Mopak'ın toplam pazar payı %20'ye ulaşacaktır. Karton üretiminde ise çok az bir paya sahip olan Mopak, devralma sonucunda pazarda Dalaman işletmesinin sahip olduğu %10'luk payın da sahibi olacaktır.

Kağıt sektörünün, gerek hammadde gerekse kağıt türleri üretiminde ithalat yönlü bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir. Yazı-tabı kağıtlarında 1999 yılı verilerine göre ithalatın %30'luk bir payı olması, pazarda yazı-tabı kağıdı alanında Meteksan, Kombassan, Alkim, Toprak Kağıt gibi büyük şirketlerin yer alması, karton üretiminde ülkede Kartonsan gibi %...'lik bir pazar payına sahip büyük bir teşebbüsün bulunması nedeniyle, bu devralma işlemi Kanun'un 7 nci maddesinde belirtilen rekabeti önemli ölçüde azaltacak bir hakim durumun yaratılmasına veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesine yol açmayacaktır.

Ayrıca, Mopak bu devralma sonucunda Dalaman İşletmesi'nde üretilen sülfat ve viskaz selülozunun yurtiçindeki tek büyük üreticisi haline gelecektir. Buna rağmen, özel sektörün ihtiyacı olan selülozun büyük kısmını ithal etmesi ve SEKA'nın diğer işletmelerinde de her işletmenin kendi üretiminde kullanılacak şekilde selüloz üretiminde bulunulması nedeniyle, bu devralma işleminin mevcut piyasa yapısına rekabeti bozucu bir etki yaratmayacağı görülmektedir.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen bilgiler ve yapılan değerlendirmeler ışığında; SEKA'ya ait Dalaman İşletmesi'nin Mopak Kağıt Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınmasına 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler çerçevesinde izin verilmesinde herhangi bir sakınca olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.